

โครงการวิจัยการพัฒนาระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๙
(The Development of Family Health Leader's System on Health Service Support ๙th Region.)
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๐ (โครงการต่อเนื่องระยะเวลา ๓ ปี (๒๕๕๙ - ๒๕๕๙) ปีนี้เป็นปีที่ ๒)

๑. หลักการและเหตุผล

สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต ๙ จังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยราชการส่วนกลาง สังกัดกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ในปี ๒๕๕๗ ภายใต้ภารกิจการปฏิรูปโครงสร้างกระทรวงสาธารณสุข เพื่อรองรับภารกิจของการสนับสนุนระบบบริการสุขภาพ ในพื้นที่ของเขตบริการสุขภาพที่ ๙ ครอบคลุมจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ ให้สามารถสนองตอบนโยบายรัฐบาลและวิสัยทัศน์ของกระทรวงสาธารณสุข โดยการประสานความร่วมมือการดำเนินงานระหว่างภาคีเครือข่ายสุขภาพในรูปแบบองค์กรภาครัฐและภาคประชาชน ในพื้นที่ ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๕๗ ได้ร่วมกันจัดกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในหลักสูตรการอบรม อสม. เชี่ยวชาญตามกลุ่มวัย (WE CAN DO) จำนวน ๒๔,๘๖๑ คนและอบรม อสม. นักจัดการสุขภาพชุมชน จำนวน ๕,๐๑๖ คน ซึ่งจากการนิเทศติดตามและประเมินการพัฒนาศักยภาพ อสม. เชี่ยวชาญ/อสม. นักจัดการดังกล่าว พบว่า อสม. ที่ผ่านการพัฒนาศักยภาพทั้ง ๒ หลักสูตร สามารถปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ หากแต่ยังมีประเด็นข้อสังเกตด้านการมีส่วนร่วมดูแลสุขภาพของสถาบันครอบครัว ที่ส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาการจัดบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานทั้งของภาครัฐและภาคประชาชน ทำให้การมีส่วนร่วมในการพึ่งพาตนเองด้านการดูแลสุขภาพของครอบครัว ยังมีน้อยไม่ตรงตามหลักการของการสาธารณสุขมูลฐานที่ว่า “แม้เราเป็นชาวบ้าน เราก็สามารถดูแลสุขภาพของพวกเราเองได้” และ “สุขภาพดีไม่มีขาย อยากได้ต้องสร้างเอง” เป็นสำคัญ และในปี ๒๕๕๘ สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพ เขต ๙ จังหวัดนครราชสีมา ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายสุขภาพภาคประชาชน กำหนดแผนงานนำร่องด้าน “การพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว” ขึ้น เพื่อพัฒนาให้เป็นกลไกเสริมในการร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานสุขภาพภาคประชาชน เชื่อมต่อ ระหว่างอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และครอบครัวในเขตรับผิดชอบ ในการเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมในการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพของแต่ละครอบครัว เป็นสำคัญ

จากการดำเนินงานดังกล่าว สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพเขต ๙ จังหวัดนครราชสีมาจึงได้เสนอโครงการวิจัยพัฒนารูปแบบในลักษณะต่อเนื่อง ๓ ปี (ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑) เรื่อง “การพัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๙” เพื่อเสริมสร้างศักยภาพการมีส่วนร่วมในการพึ่งพาตนเองด้านสุขภาพของแต่ละครอบครัว ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อศึกษาบริบทการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๑)
๒. เพื่อประเมินผลการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๒)
๓. เพื่อพัฒนารูปแบบระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๓)

Thirum Jirum

๓. ขอบเขตของโครงการ/พื้นที่เป้าหมาย/กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาในพื้นที่เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๙ ในพื้นที่ ๔ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา, จังหวัดชัยภูมิ, จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดสุรินทร์ ศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพคัดเลือกพื้นที่แบบเจาะจง โดยเป็นพื้นที่ที่มีบทเรียนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ใช้เวลาในการวิจัย ๓ ปี (ระยะที่ ๑ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ และต่อเนืองระยะที่ ๒-๓ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐-๒๕๖๑)

๔. ผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ

๑. ได้แนวทางการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๙ เพื่อใช้พัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ทั้งระดับหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.
๒. ได้พื้นที่นำร่องในการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตสนับสนุนบริการสุขภาพที่ ๙ จำนวน ๔ จังหวัด
๓. ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ที่จะนำไปสู่การนำไปเป็นแนวทางหรือประยุกต์ใช้ในหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

๕. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ/เป้าหมาย

๑. แนวทางการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตบริการสุขภาพที่ ๙ เพื่อใช้พัฒนาแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ทั้งระดับหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค.
๒. พื้นที่นำร่องการพัฒนาพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว เขตบริการสุขภาพที่ ๙ จำนวน ๔ จังหวัด
๓. รูปแบบการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว

๖. ความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์

๑. แผนงาน :
 - ผลงานการวิจัยด้านสนับสนุนบริการสุขภาพที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาระบบบริการสุขภาพ และระบบสุขภาพภาคประชาชน
๒. เป้าหมายบริการหน่วยงาน :
 - ๒.๑ พัฒนาและปรับปรุงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม
 - ๒.๒ เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงระบบบริหารจัดการ
๓. เป้าหมายบริการกระทรวง :
 - ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านสนับสนุนบริการสุขภาพ

วิรัตน์ งาม

๗. งบประมาณ

จาก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพตามรายกิจกรรมส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและนวัตกรรม ที่นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาด้านสนับสนุนบริการสุขภาพระยะที่ ๒ปีงบประมาณ ๒๕๖๐รหัสงบประมาณ ๒๑๐๐๗๖๐๐๑๙๗๐๐๐๑๑ วิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และ เทคโนโลยีด้านระบบ จำนวน๙๙๐,๐๐๐ บาท(เก้าแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)

๘. กิจกรรมการดำเนินงาน

จำแนกงบประมาณตามกิจกรรมการดำเนินงาน โดยมีรายละเอียดค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑) การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และศึกษาสถานการณ์

๒) จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน

๒๓๖,๐๔๐ บาท

- ค่าอาหารกลางวัน ๙๐ คน x ๓๐๐ บาท x ๑ มื้อ x ๒วัน ๕๔,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๙๐ คน x ๕๐ บาท x ๒ มื้อ x ๒วัน ๑๘,๐๐๐ บาท
- ค่าพาหนะของผู้เข้าร่วมประชุม ๙๐ คน x ๑,๐๐๐ บาท ๙๐,๐๐๐ บาท
- ค่าที่พักของผู้เข้าร่วมประชุม ๙๐ คน x ๕๐๐ บาท x ๑ คืน ๔๕,๐๐๐ บาท
- ค่าเบี้ยเลี้ยงของผู้เข้าร่วมประชุม ๙๐ คน x ๑๖๐ บาท x ๑ วัน ๑๔,๔๐๐ บาท
- ค่าสมนาคุณวิทยากร ๒ คน x ๑๐ ชั่วโมง x ๖๐๐ บาท ๑๒,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุ ๒,๖๔๐ บาท

๓) การลงเก็บข้อมูลพื้นที่ ๔จังหวัด

๑๐๗,๑๖๐บาท

- ค่าเบี้ยเลี้ยง ๖ คน x ๒๔๐บาท x ๒ วัน x พื้นที่ ๔ แห่ง ๑๑,๕๒๐ บาท
- ค่าที่พักเหมาจ่าย ๖ คน x ๘๐๐ บาท x ๒ วัน x พื้นที่ ๔ แห่ง ๓๘,๔๐๐ บาท
- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ถังจ่าย จังหวัดละ ๒,๐๐๐ x พื้นที่ ๔ แห่ง ๘,๐๐๐ บาท
- ค่าอาหาร/พาหนะ ของผู้ให้ข้อมูล ๖๐ คน x ๒๐๐ บาท x พื้นที่ ๔ แห่ง ๔๘,๐๐๐ บาท
(แกนนำชุมชน ๑๐ คน, อสม. ๒๕ คน, กศค. ๒๕ คน)
- ค่าวัสดุ ๑,๒๔๐ บาท

จิราพร จันทร์

๘) การสรุปโครงการและจัดทำรายงานเผยแพร่

๔๐,๐๐๐ บาท

- จัดพิมพ์เอกสารผลการการศึกษาเผยแพร่ ปีที่ ๒

๔๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้น

๘๐,๐๐๐ บาท

(เก้าแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)

หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายทุกรายการสามารถถัวจ่ายกันได้

๙. ระยะเวลาดำเนินงาน

เฉพาะโครงการวิจัย ระยะเวลาที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ตุลาคม ๒๕๕๙ - ๓๐กันยายน ๒๕๖๐

กิจกรรม	เดือน											
	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. ทบทวนวรรณกรรมและศึกษาศาสนาการณ์	X	X	X									
๒. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน		X	X									
๓. การลงเก็บข้อมูลพื้นที่ ๔ จังหวัด			X	X	X	X	X					
๔. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ ประเมินงานวิจัยระหว่างดำเนินการ						X	X					
๕. ติดตามความก้าวหน้างานวิจัย ในพื้นที่ ๔ จังหวัด						X	X	X	X	X		
๖. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ข้อมูล									X	X		
๗. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานวิจัย										X	X	
๘. การสรุปโครงการและจัดทำรายงานเผยแพร่											X	X

ธนวัฒน์ งาม

๑๐. การประเมินผล

๑. จากการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานในพื้นที่
๒. จากการจัดกิจกรรมตามแผนงานโครงการวิจัย
๓. จากการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานโครงการวิจัย

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ได้ศึกษาบริบทการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๑) ✓
๒. ได้ประเมินผลการพัฒนาศักยภาพแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๒) ✓
๓. ได้พัฒนารูปแบบระบบแกนนำสุขภาพประจำครอบครัว ในเขต ๙ (ปีที่ ๓) ✓

๑๒. ความเสี่ยงที่สำคัญและแนวแนวทางในการลดความเสี่ยง

๑. ความเสี่ยง : ภาระงานประจำ ที่มีหลากหลาย ในขณะที่มีบุคลากรจำกัด
๒. แนวทางในการลดความเสี่ยง : การบูรณาการการดำเนินงานวิจัยกับภาระงานประจำ และประสานการดำเนินงานกับทีมวิจัยทุกระดับ ทั้งในหน่วยงาน ระหว่างหน่วยงาน และนักวิจัยในพื้นที่

๑๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ

กลุ่มสุขภาพภาคประชาชนและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ สำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพเขต ๙
จังหวัดนครราชสีมา

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
นายสมภพ อาจชนะศึก

หัวหน้ากลุ่มสุขภาพภาคประชาชนและพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
นายนัดถะวุฒิ ภิรมย์ไทย

ผู้อำนวยการสำนักงานสนับสนุนบริการสุขภาพเขต ๙ จังหวัดนครราชสีมา

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ

(นายภาณุวัฒน์ ปานเกตุ)
รองอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ